

Fikce musí mít logiku, realita ne, říká režisérka Linda Dušková

George Kaplan. Tajemné jméno, kolem kterého se točí novinka *Malé scény ve dvoře*. Poprvé se s ním diváci seznámili o víkendu.

Gabriela Gregorová
redaktorka MF DNES

PARDUBICE Špionážní komedii, kde se její protagonisté i diváci snaží odhalit pravou identitu George Kaplana, nastudovala režisérka Linda Dušková. V Pardubicích hru Frédérica Sonntaga už jednou uvedla, před necelými dvěma lety v podobě scénického čtení v cyklu INprojekty.

„Vždycky jsem se snažila vybírat text, který bych potenciálně mohla později ze čtení rozvést do běžného titulu. Velmi to totiž ovlivní výsledek a dojem. Už se mi i stalo, že jsem vzala práci na dvou textech scénických čtení, které se mi sice líbily, ale věděla jsem, že bych je nechtěla dělat v ‚plné verzi‘. Ale to je pak jen taková řemeslná práce, které něco chybí. George Kaplan mě bavil mě natolik, že jsem si uměla představit, že bych se s ním v budoucnu znovu potkala už v klasické inscenaci,“ řekla Linda Dušková o svém návratu ke stejné hře.

Jak jste George Kaplana vlastně objevila?

Pracuji pro festival francouzského divadla Sněž tu žábu a tento text jsme si sami vybrali z balíku her francouzských autorů, abychom jej přeložili a uvedli jako scénické čtení. Tehdy jsme přeložili jen jeho část a představiteli jsme jej na festivalu jako scénickou skicu, ale tu jsem nerezinovala. A tak jsem se s Georgem Kaplanem seznámila. Nejprve jsem hru celou přečetla v originále, později byla přeložena do češtiny, a to pro Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích. Tam ji nakonec neudělali, a tak jsem si na ni vzpomněla.

Linda Dušková Režisérka se po několikaletém působení ve Francii představila v Pardubicích s inscenací George Kaplan. Foto: Radek Kalhous, MAFRA

Co musí v textu být, abyste si řekla, že se do něj pustíte?

To je různé. Ráda a často inscenuji experimentální absurdní drama. Baví mě texty, které nejsou přímočaré a mají v sobě nějaké nevyřešené tajemství nebo malou obskurnost. George Kaplan sice až tak experimentální není, ale líbí se mi na něm, že je přístupný, vtipný a má nadsázku, což je také důležité. Vlastně málo režiruju vážné věci, čímž nechci říkat, že by se tragédie neměly inscenovat. Jen se nemusí brát tak vážně.

Hra má podobu triptychu, o čem jsou jednotlivé části? Co je všechny spojuje?

Všechny situace pojí zasazení do určitého zasedání a jméno George Kaplan. V první části ukazuje skupinku aktivistů, kteří se sešli u někoho na chatě a rozhodnou se, že zalo-

Linda Dušková

*1988

Absolventka režie na katedře alternativního divadla na DAMU, pod vedením Lukáše Trpišovského a Martina Kukučky (SKUTR). V roce 2016 obhájila doktorát v oboru režie na pařížské Conservatoire Nationale Supérieur d'Art Dramatique.

V posledních letech pracovala ve Francii, a to především v divadlech Nouveau théâtre de Montreuil a Anis Gras, spolupracovala i s muzeem Louvre.

Je šéfdramaturgyní festivalu francouzského divadla v Praze Sněž tu žábu, letos se podílela na festivalu českého divadla v Paříži - Na skok v Praze.

Kromě divadla ji zajímají performance a výtvarné instalace.

ží aktivistické hnutí s názvem George Kaplan. Chtějí udělat revoluci a vzpouru, i když moc nevědí proti čemu. Sice se to snaží definovat, strašně chtějí něco změnit, ale dělají to tak nesmyslně, až jsou směšní. Tam se nechal autor inspirovat francouzskou mentalitou a kulturou. Francouzi jdou stávkovat kdykoli za každou cenu a za všechno. Sejde se demonstrace, kde jsou tisíce lidí a někteří ani nevědí, za co demonstrují. A z toho si Frédéric Sonntag dělá legraci.

Další dva díly mají také formu schůze?

Ano, ve druhé části se sejde skupina scenáristů, kteří vymýšlejí scénář na postavu George Kaplana. Někdo jim toto téma zadal, oni netuší proč, a proto vymýšlejí řadu příběhů, kdo by ten tajemný Kaplan mohl být. Třetí část je nejbáblivěj-

ší. Odehrává se v prostředí neviditelné vlády, která se snaží odvrátit zásadní hrozbu pro lidstvo.

Jako stěžejní téma hry uvádíte sledování...

Spíš jsem to myslela tak, že mě na tom textu baví ta paranoia ze sledování. Ve všech třech částech totiž mají všichni dojem, že je někdo sleduje, nebo že oni někoho sledují. Je tam prostě někdo, kdo ví více než oni, a tím ovlivňuje jejich chování. Ta představa, že je někdo pozoruje, je totiž až fascinující a dokáže zmanipulovat chování a životy těch postav, které jsou jinak třeba hrozně fádni. Koneckonců, jak prázdné by byly naše životy, kdybychom si řekli, že nikoho nezajímáme?!

Na druhou stranu dnes je člověk svým způsobem sledovaný na každém kroku. Ať už všudypřítomnými průmyslovými kamerami nebo internetem...

Přesně tak, tomu už se člověk v současnosti nevyhne. Je to vlastně úplně běžné a normální. Ale já narážím na tu paranoiu, kdy si člověk myslí, že když tam ty kamery jsou, někdo se na něj dívá, a to, co vidí, proti němu jednou použije. A navíc při vědomí, že jej sledují kamery, má tendenci chovat se úplně jinak, až nepřírodně, což je velmi umělé vytvořený pocit.

Když pomínu změnu v podobě inscenování, máte nyní ve hře něco, co jste oproti INprojektu vyzdvihla? Nebo něco nového, co jste předtím neviděla?

Určitě, plno věcí. Když jsme na něm pracovali před dvěma lety, byla to spíš taková fragmentární fraška, lehce vtipná hříčka. Čím víc jsme se textem začali teď zabývat, uvědomili jsme si, že se ho vlastně snažíme dopovědět. Příběh končí takovým filmovým střihem, je nedokončený a útržkovitý, a když jsme se jej teď snažili doříct, dostala se nám do něj jiná rovina. Zatímco předtím to bylo spíš o komunikaci v kolektivu a o tom, jakým způsobem žijeme ve společnosti a jak směšná může být demokracie, teď v tom daleko více vnímám dramaturgickou linii individua vzhledem ke společnosti. Je tam důležitá linie fiktivních a autenticky skutečných příběhů.

Rozeznám vůbec hranici mezi realitou a fikcí?

To je dobrá poznámka, sama nevím, jestli ji rozeznávám jako režisérka. Fikce musí mít logiku a realita ji nemá. A s tím si tam hodně hráme, člověk vlastně moc neví, co se odehrává ve skutečnosti. Použije váme videozáznamy a přímou kameru, někdy divák může váhat, co je nahrané a co se děje na jevišti v realu.

A odhalíme, kdo je ten tajemný George Kaplan?

Nechte se překvapit.